Низами Ҝәнчәви

ИРАН ҜӨЗӘЛИНИН ҺЕКАЈӘТИ

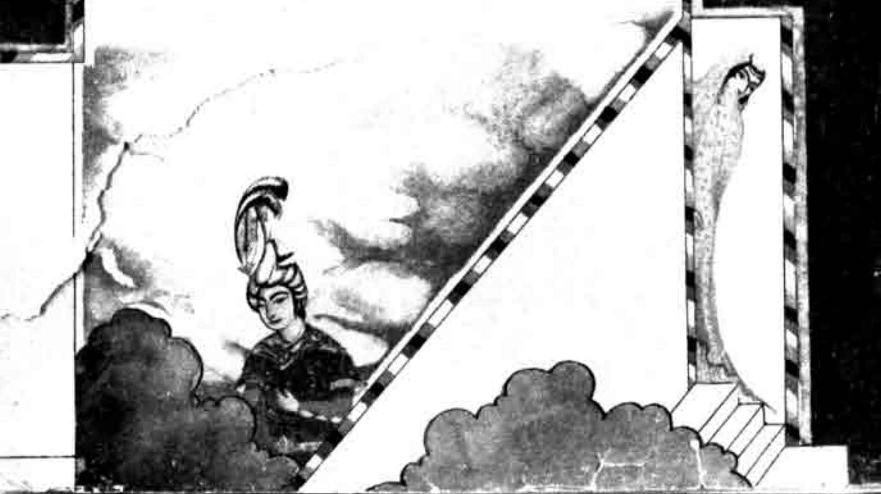

Рәссамы
В. Јашыкин

НИЗАМИ
КӘНҸӘВИ

ИРАН КӨЗӘЛИНИН ҺЕКАЈӘТИ

Ш9
Н65

178640

Ж. Ф. ... Авар... КИТАБ...

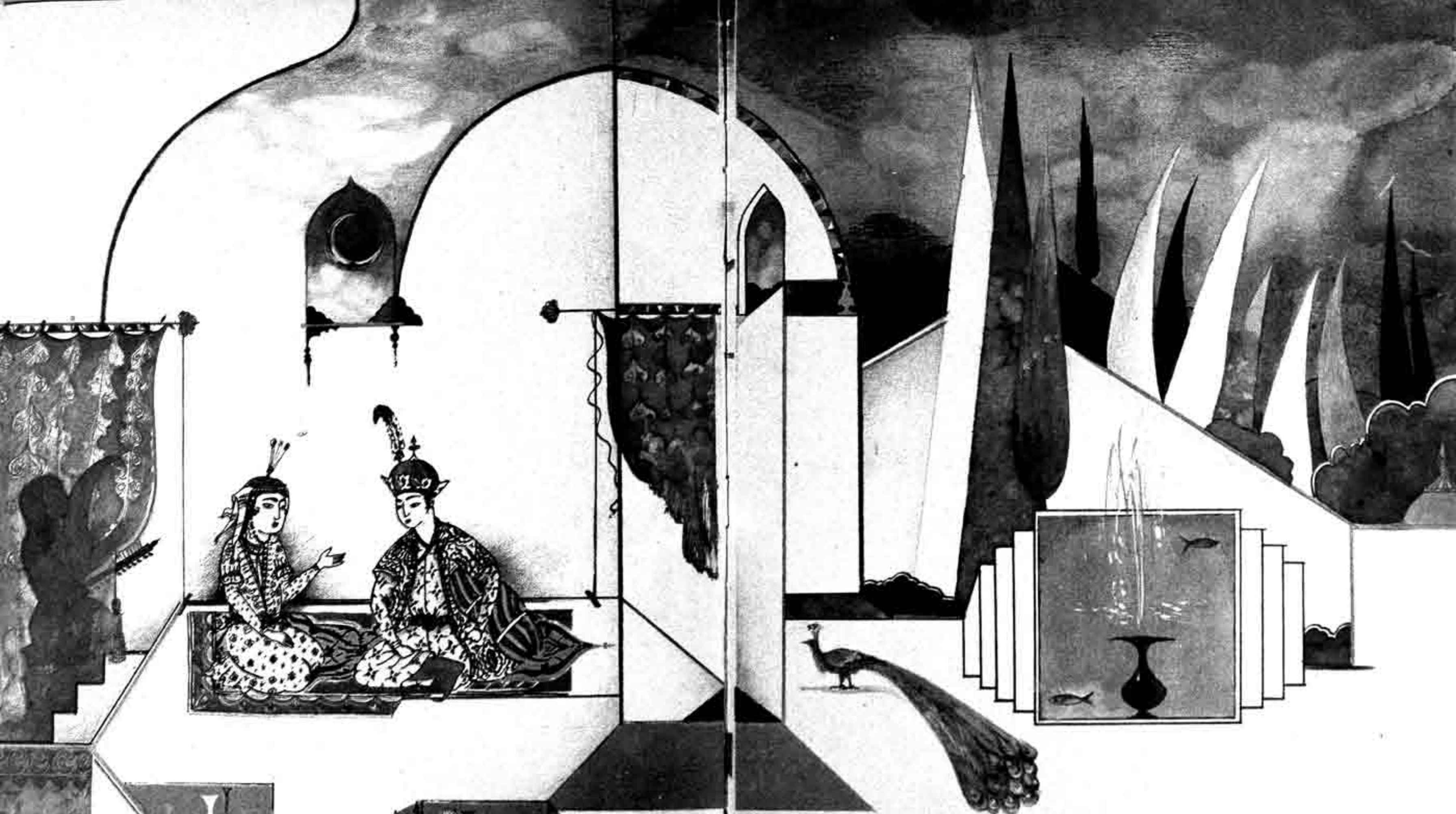

Бәһрам шаһ һәфтәнин алты күнүнү алты өлкә көзәлинин һекајәтини динләмәклә баша вурду. Једдинчи өлкә көзәли илә көрүшмәјин, һекајәтини ешитмәјин вахты чатды.

Иран көзәли Дүрүсту ағаппаг палтарда ағ рәнкли сарајын ағ күнбезиндә Бәһрам шаһын јолуну көзләјирди. Бәһрам шаһ дағларын гары кими ағаппаг ке-

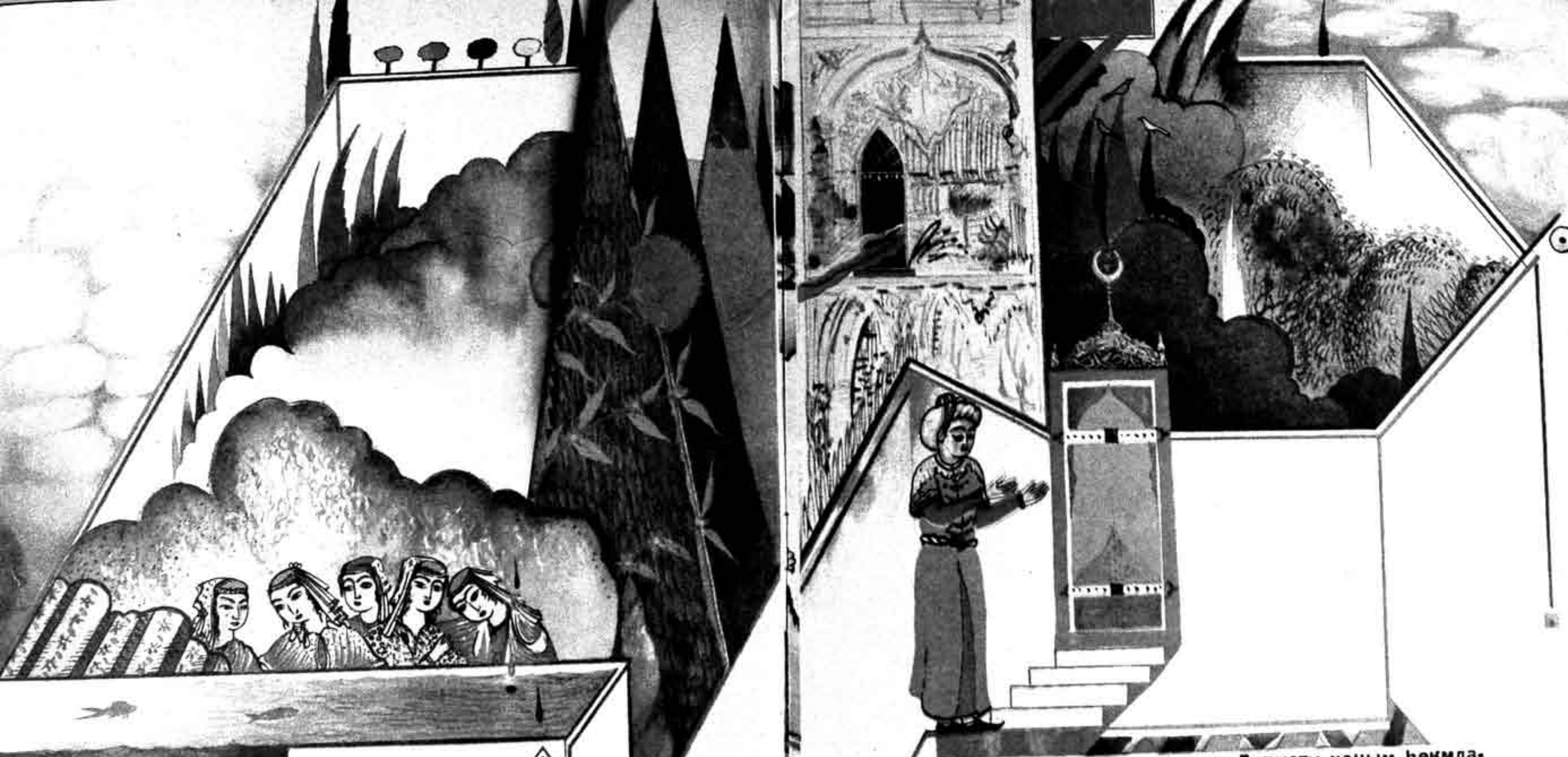

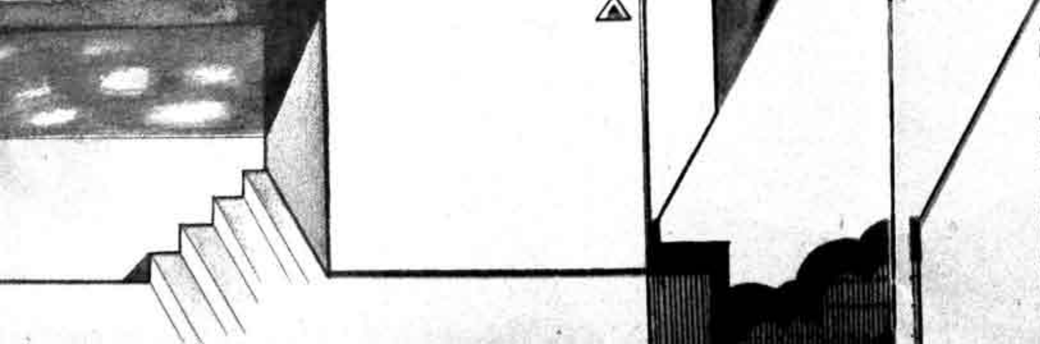

јимдә ағ ҝүнбәзә дахил олду. Дүрүстү ханым һөкмдарыны еһтирамла гаршылады. Ону шаһ кими алгышлајыб өз һекајәтинә белә башлады:

— Тәбиәти ипәк кими јумшаг анам варды. Рәфигәләриндән биринин евиндәки мәҹлисдә бир ҝөзәл пәри онлара башына ҝәлән белә бир әһвалат данышмышды.

Јусиф кими ҝөзәлүзлү, ширинсөзлү, дәрјакамаллы бир ҹаван оғланын, сәфалы, барлы-бәһрәли бағы вармыш. Гушларын ҹәһ-ҹәһи бу бағы бүрүјәрмиш. Галын һасарларын арасындакы бу бағ һәмин ҝәнҹин әлинин зәһмәтилә ҹәннәтә дөнмүшдү. Ҝүнләрин бир ҝүнүндә һәмин ҹаван баға ҝәләндә чал-чағыр еши-

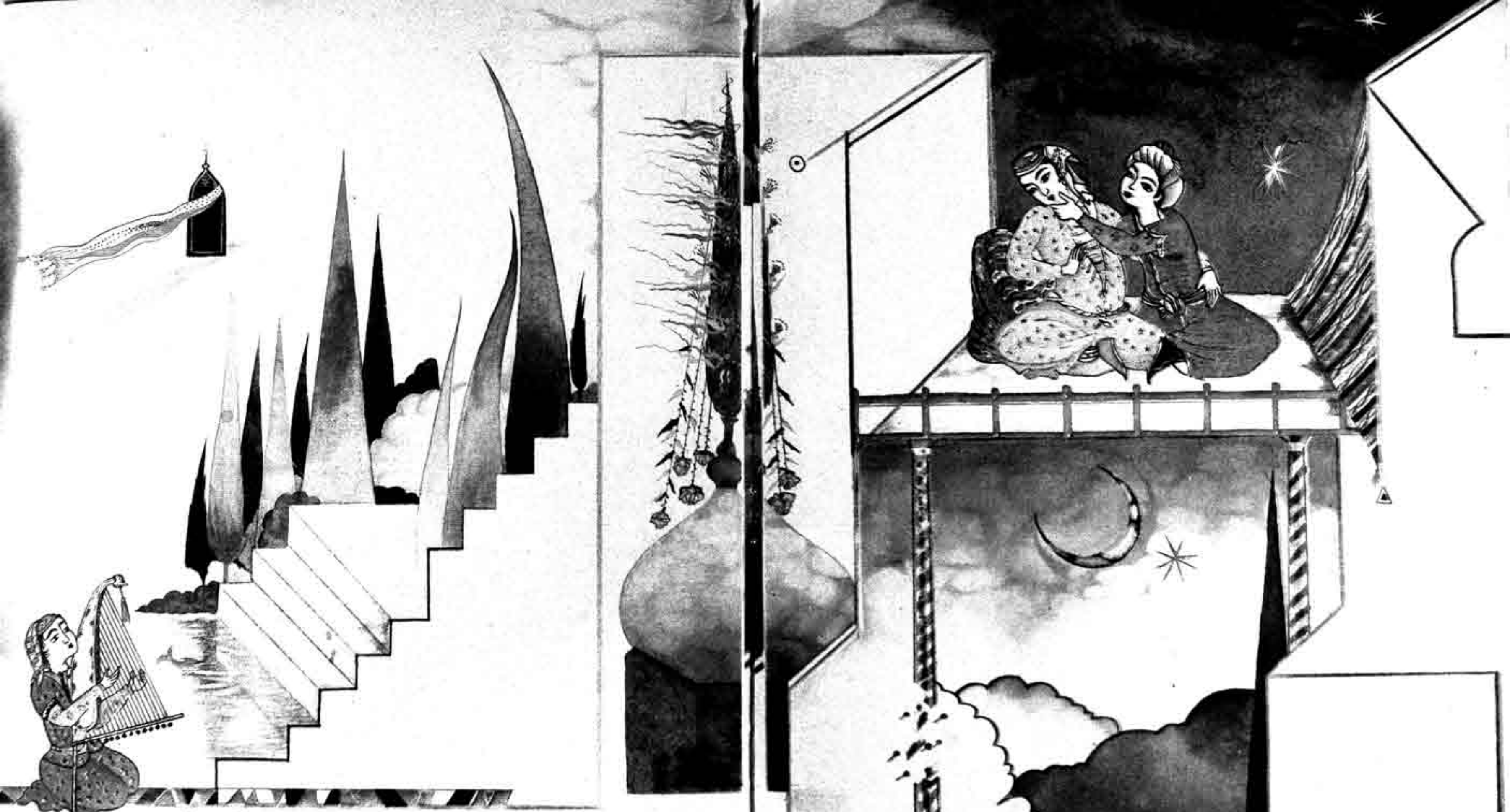

дир. Бахыб ҝөрүр ки, гапылар бағлыдыр. Гапыны нә гәдәр дөјүрсә ачан олмур. Биртәһәр ичәри кечир. Ҝөзәлләрә кешик чәкән ики нәфәр гәшәнк гыз ону оғру билиб мөһкәмҹә әзишдирир. Ҹаван оғлан онлара билдирир ки, бу онун өз бағыдыр.

Ҝөзәлләрин икиси дә һәмин ҝәнҹә вурулур. Онларын наз-гәмзәси, ширин сөзләри ҹаваны валеһ едир. Оғлана дејирләр ки, сән имарәтә ҝет, һансымызы хошласан, јанына ҝәлмәјә һазырыг. Оғлан има-

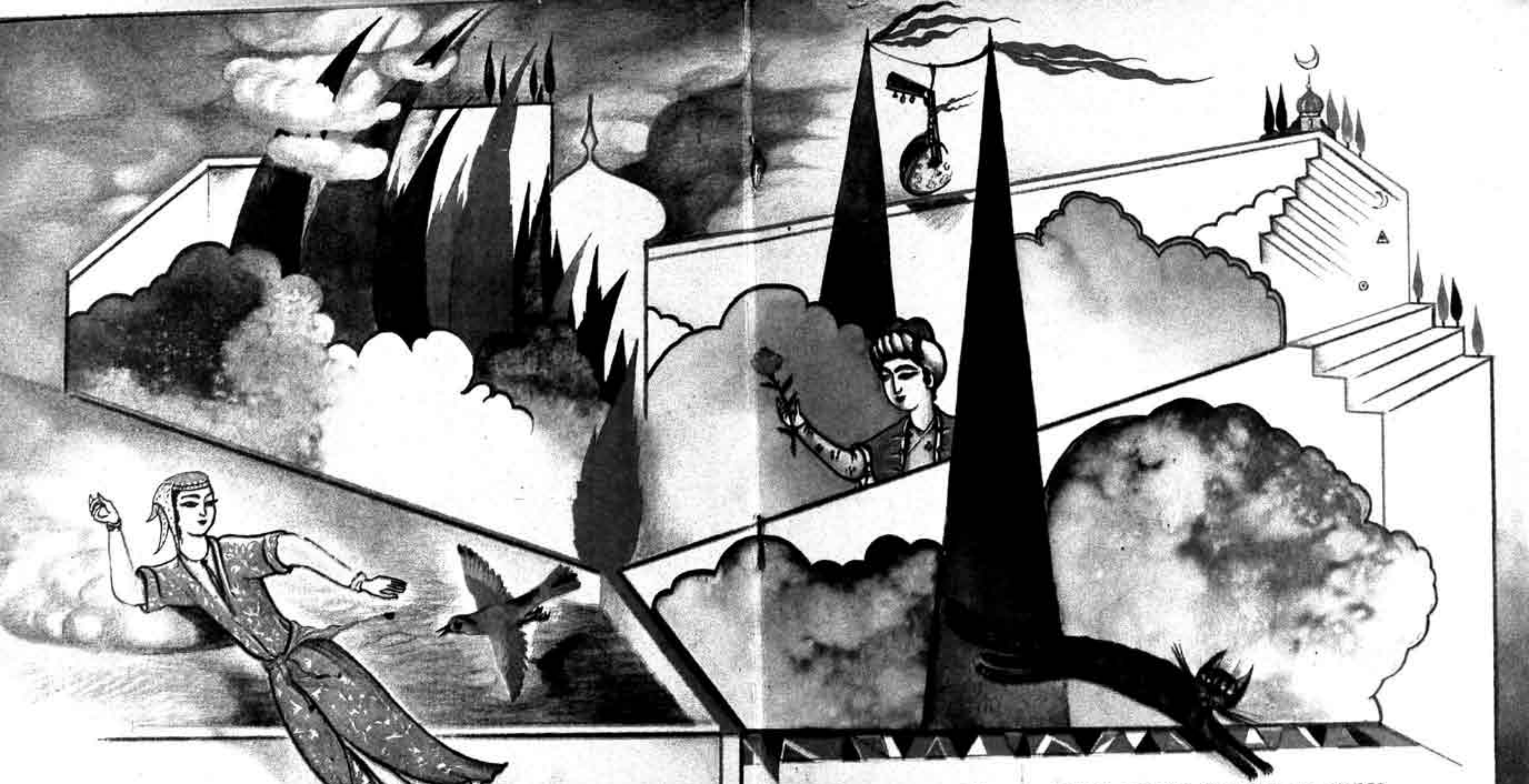

рәтә ҝедир. Ејвана чыхыб әтрафа баханда нә ҝөрсә јахшыдыр. Ҝөрүр ки, һовузун ҝөз јашы тәки дупдуру сујунда бир нечә ҝөзәл гыз чимир. Су пәриләринин гәһгәһәси бағы бүрүјүб. Ҝөзәлләр бир-бир судан чы-
хыб јасәмән әтирли ипәјә бүрүнүрләр. Түл палтар
ичиндә мәләјә охшајырлар. Онларын арасында ҝүнәш-ҹамаллы бир гыз һамысындан даһа ҝөзәлдир. Ишвәси, гәмзәси ҹанлар алыр. Ҝүлүшү шәкәрдән шириндир. Додагларыны ҝөрүб хурманын ширәси ахыр, пүстәнин ағзы ачыг галыр. Онун ҝөзәллији ҹаван оғланын ағлыны башындан алыр. Елә бу заман ону имарәтә ҝөндәрән ҝөзәлләр пәри гызлардан бирини алдадыб

кәнч оғланын көрүшүнә көндәрирләр. Оғлан гызла сөһбәт едәркән гәфилдән ејван учур. Онлар ғорхуја дүшүб имарәти тәрк едирләр. Оғлан бағын сакит бир күшәсинә чәкилир. Гыз исә чалыб, охујур. Онун нәғмәси накам ашигин һәзин тәранәси кими үрәкләри дағлајыр.

Һәмин гызлар оғланы тапыб овундурурлар. Она дејирләр ки, дарыхма, севдијин көзәлә говушарсан. Онлар кечә ајчамаллы гызы онун јанына апарыб, јенә дә гачыб кизләнирләр. Оғлан јанына кәлмиш пәри илә ширин сөһбәтә башлајыр, гәлбини она ачмаг истәдикдә, вәһши бир пишик гәфләтән јувадакы гушун

үстүнә атылыр. Севкилиләр горхуб, тәлаш ичиндә һәмин јердән гачыб узаглашырлар.

Кәнҹ оғлан јенә дә бағын бир кушәсинә чәкилир. Гыз өз рәфигәләринин јанына кәлир. Чәнки әлинә алыб гәмли-гәмли һиҹран маһнысы охујур. Онун нискилли-нискилли охумасындан көзәлләр һәр шеји баша дүшүрләр.

Оғлан башына кәлән ојуна мат галыр.

Рәфигәләр јенә дә оғланы ахтарыб тапырлар. Пәриүзлү гызы онун јанында гојуб јенә көздән итирләр. Севинҹдән үрәји синәсинә сығмајан ҹаван оғлан бу дәфә дә гыза өз көнлүнү ачмаг истәјәндә чөл сичаны ејвандан асылмыш кудуларын сапыны ити дишләри илә кәмириб гырыр. Кудулар таппылты илә јерә төкүлүр. Горхудан көзәл гызын гәлби гәфәсдәки гуш кими чырпыныр. Асланын пәнҹәсиндән хилас олмуш

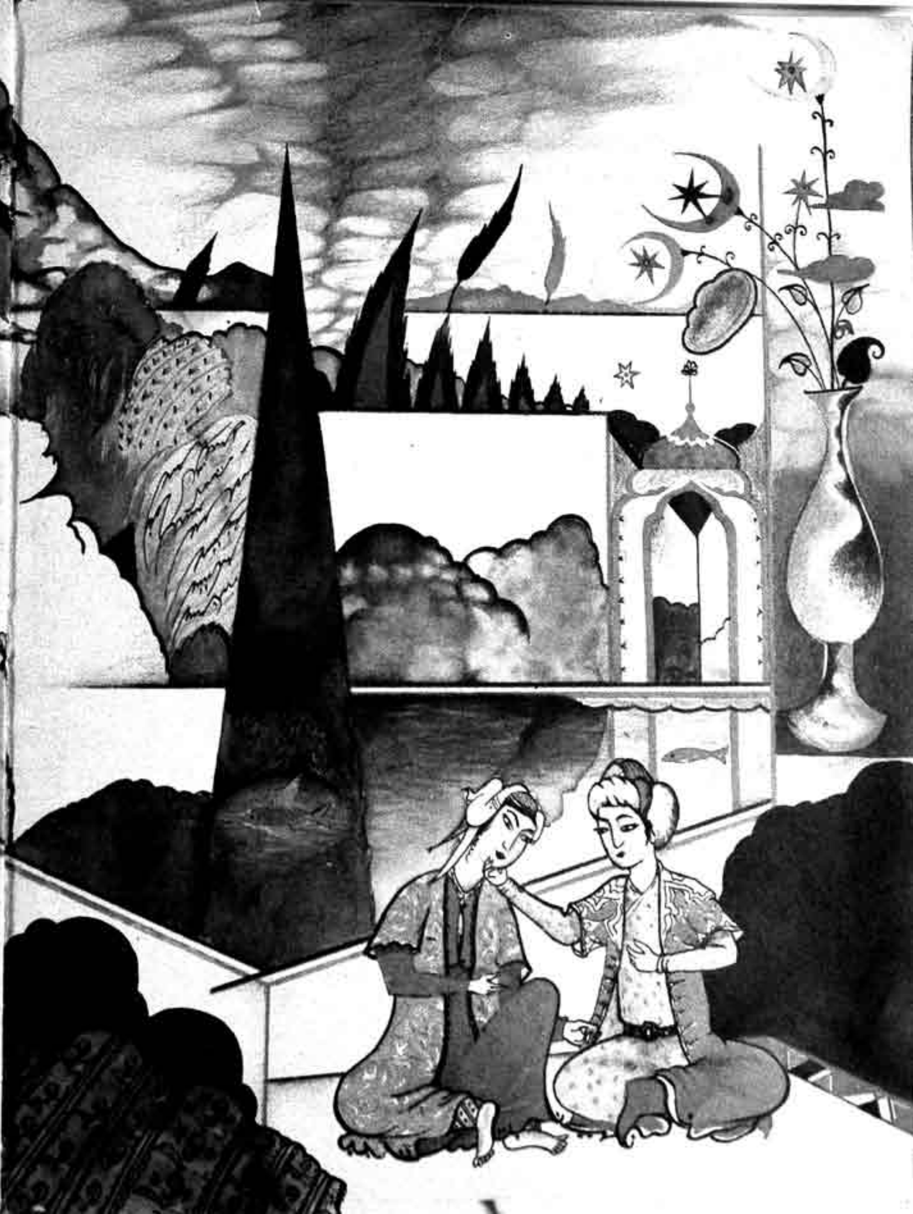

178640

чејран кими гачыб өзүнү пәри гызлара јетирир. Чәнки көтүрүб накам мәһәббәти һаггында гәмли-гәмли охујур.

Көзәл гызлар әлачсыз галыб, јенә дә накам ашиги сораглајырлар. Ахтарыб-ахтарыб, нәһајәт бағын хәлвәт бир бучағында үмидсизлијә гапылмыш һалда тапырлар. Көрүрләр ки, оғланын үрәји јарпаг кими әсир. Гуру торпағын үстүнә јыхылыб. Онун бу һалы-

М. Ф. Ахундов адына
Азәрб. Республика
КИТАБХАНАСЫ

на үрәкдән ачыјырлар. Јердән галдырыб сынмыш гәлбини әлә алырлар. Сонра пәри гызы онунла тәк гојуб узаглашырлар. Чаван оғлан бағын кәнарындакы көзәл күшәдә, сых ағачларын арасында сығыначаг тапыр. Лакин һәмин јердә әждаһаағызлы бир мағара варды. Сән демә мағарадакы түлкүләр јем үстүндә боғушурлармыш. Бир чанавар түлкүләрин улашмасыны ешидиб онларын үстүнә чумур. Чанавардан горхуб гачан түлкүләр дә, онларын архасынча һүчум чәкән јалгузаг да кечәнин гаранлығында илдырым сүр'әти илә пәри гызла оғланын јанындан кечиб кедирләр. Бу дәфә дә оғлан ешгини ача билмир.

Пәриләр гыздан шүбһәләниб ону данлајырлар:

— Бу нә ојундур чыхарырсан?! Һеч утанмырсан?

Көзәл гыз анд-аман едәјиб, онлары инандырмаг истәјир ки, бу ишдә һеч бир күнаһы јохдур. Чаван оғлан бу заман өзүнү онлара јетирир. Көрүр ки, пәри гызы көзәлләр данлајыр. О, үзүнү көзәлләрә тутуб дејир:

— Бу гызын һеч бир күнаһы јохдур. Инчитмәјин ону! Гәлбини сындырмајын. Әкәр бу ишдә хәјанәт варса ја сизләрдәндир, ја да сирли һадисәләрлә долу бу јерләрдәндир.

Көзәлләр чаван оғланын инамына, әгидәсинә һејран галдылар. Үрәкдән әмин олдулар ки, о, нәчиб инсандыр. Гәлби саф, вичданы ләкәсиздир.

Күнәш дағ башындан бојлананда, дүнја ишыға, нура гәрг оланда оғлан севкилисилә бағы тәрк едиб шәһәрә јолланды. Кәбин кәсдирди. Севкилиси илә сәфалы, гајғысыз һәјат сүрмәјә башлады. Һәр икиси бүтүн әзаблары унудуб, сәадәтә говушдулар.

Иран көзәлинин һекајәти Бәһрам шаһда ағ рәнкә бөјүк рәғбәт ојатды.

Ағ рәнк — ишыглы күндүзүн әламәтидир.
Ајын јарашығы онун ағлығындадыр.
Ағ күмүшүн дәјәри онун парлаглығындадыр.

Бүтүн рәнкләр, сүн'илик кәтүрәр, анчаг ағ рәнк һеч бир сахта боја кәтүрмәз.
Атәшпәрәстләр ағ либас кејиниб оддан кечәрләр.
Күнаһы олмајанын ағ палтарына зәррә гәдәр дә ләкә дүшмәз.

КИЧИКЈАШЛЫ УШАГЛАР ҮЧҮН

Аз1
К48

НИЗАМИ ГЯНДЖЕВИ
СКАЗКА ИРАНСКОЙ КРАСАВИЦЫ
(На азербайджанском языке)

Фарс дилиндән тәрчүмә едәни вә ушаглар үчүн ишләјәни
Аббасәли Саровлу

Редактору Зүлфүгар Шаһсевәнли. Бәдии редактору С. Шатиков. Техники редактору Н. Сулејманов. Корректору Р. Мурадова.

ИБ № 1243.

Јығылмаға верилмиш 13.10.82. Чапа имзаланмыш 13.09.83. Кағыз форматы 60×90¹/₈. Офсет кағызы № 1. Офсет үсулу илә. Газет гарнитуру. Шәрти ч/в 2,5. Рәнкли шәрти ч/в 15,0. Учот нәшр/в 2,5. Тиражы 50000. Сифариш 7966.
Гијмәти 20 гәп.
Азәрбајчан ССР Дөвләт Нәшријјат, Полиграфија вә Китаб Тичарәти Ишләри Комитәси
«Кәнчлик» нәшријјаты, Бакы, Һүсү Һачыјев күчәси, 4.
«Коммунист» нәшријјатынын мәтбәәси. Бакы, Б. Авакјан күчәси, 529.

К $\frac{70802}{М653(12)-83}$ 188—83 4803010200 Аз1

© Кәнчлик. 1983.

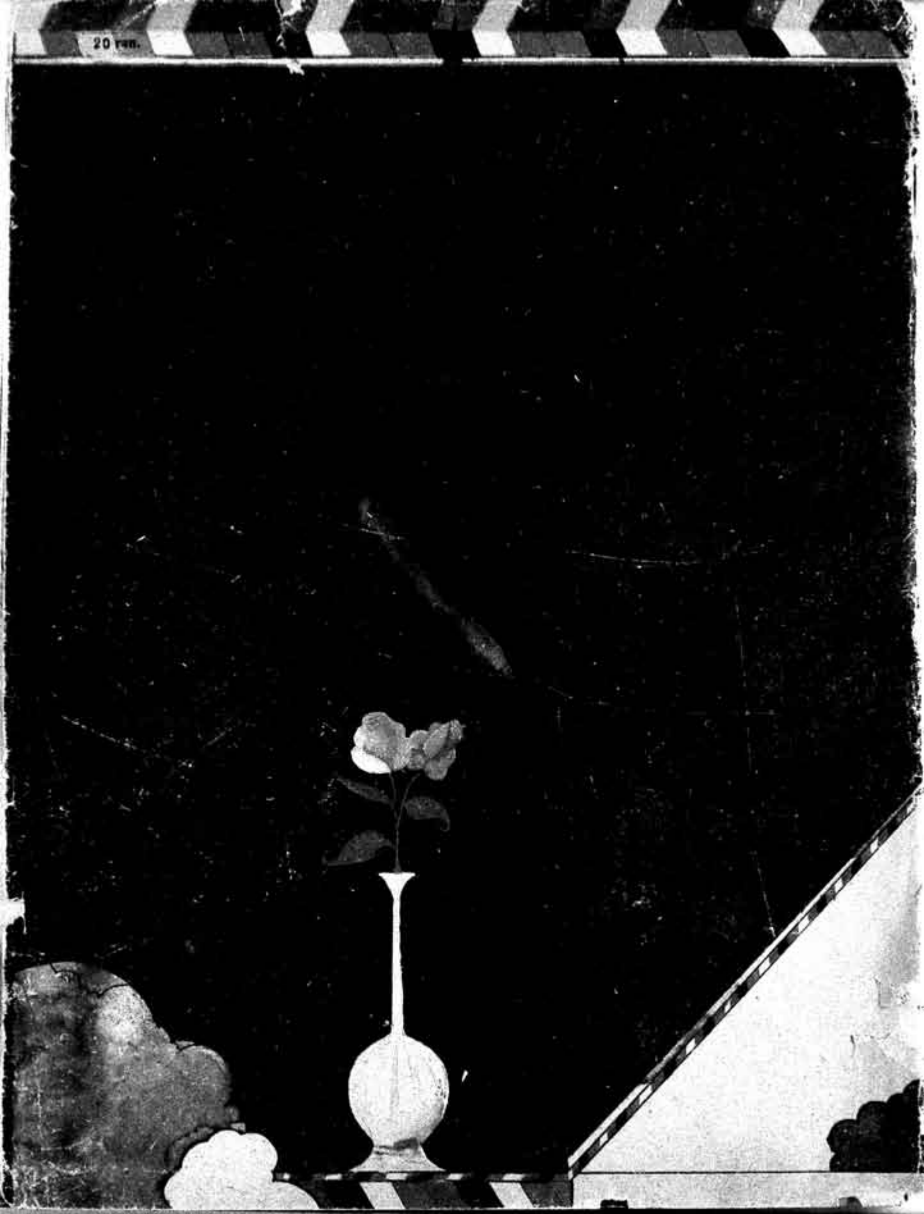
20 геп.